

ČITATELJI! Prosimo, pogledajte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. V teh časih splošnega povišanja cen, potrebuje list Vaše sodelovanje. Skušajte imeti naročnino vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 216. — Štev. 216.

(Telephone: CHelsea 3-1242)

NEW YORK, MONDAY, NOVEMBER 2, 1942 — PONEDELJEK, 2. NOVEMBRA, 1942

VOLUME L. — LETNIK L.

ZA NEKAJ VEČ KOT
na dan dobivate ...
2c 'GLAS NARODA'
PO POŠTI NARAVNOST NA DOM
(izvenredno sobot, nedelj in praznikov)
ČITAJTE, KAR VAS ZANIMA

SRDITA BITKA NA SALOMONIH

AMERIKANCI SO V VELIKI POMORSKI IN ZRAČNI BITKI SEVEROVZHODNO OD GUADALCANALA POVZROČILI JAPONSKI MORNARICI TEČKE IZGUBE, KO SO BOMBE ZADELE DVE MATIČNI LADJI, DVE OKLOPNICI IN DVE KRIŽARKI IN JE T ORPEDO ZADEL TRETJO KRIŽARKO. — POLEG TEGA JE BILO UNIČENIH 100 JAPONSKIH AEROPLANOV IN MOGOČE ŠE 50 VEČ.

Mornariški department, ki je objavil to poročilo, pravi, da je bil v teh bojih potopljen ameriški rušilec Porter in ena neimenovana matična ladja za aeroplan.

Pomorska in zračna bitka v ponedeljek 26. oktobra je bila največja, kar jih je še bilo okoli Salomonovih otokih in so se japonske bojne ladje zaradi velikih izgub umaknile, kar je mornariški tajnik Knox v petek naznanil.

Glavni stan Združenih narodov v Avstrali in naznanja, da so bombniki generala Douglasa MacArthurja v štirih dne žetrtič napadli japonske bojne ladje v okolici Buina na severnem Salomonovem otočju ter so potopili ali pa poškodovali 7 sovražnih ladij, tako da znašajo japonske izgube v desetih dneh 40 ladij.

Po večeršnjem poročilu mornariškega departmenta imajo Japonci na bojnih ladjah in aeroplanih naslednje izgube:

Štiri do šest bomb je zadelo matično ladjo razreda Zuikaku.

Dve lahki bombi ste zadeli neko drugo matično ladjo istega razreda.

Dve težki bombi ste zadeli oklopnico razreda Kongo.

Ena težka bomba je zadela neko drugo oklopnico.

Pet srednje težkih bomb je zadelo eno križarko Tiku-ma razreda (8500 ton).

Torpedi in bombe so zadele neko težko križarko.

Dva torpida sta zadela neko težko križarko.

Gotovo uničenih je bilo 100 aeroplanov in mogoče uničenih še nadaljnjih 50.

Četiri poročila mornariškega departmenta ne omenja, da bi bila potopljena katera izmed gori imenovanih bojnih ladij, vendar je popolnoma gotovo, da je bilo potopljenih več ladij, zlasti take, ki jih je zadelo več težkih bomb in torpedi. Pa tudi poškodovane ladje so morale iti izven boja in bo vzelo dolgo časa, predno bodo popravljene.

Poročilo o tej veliki bitki 26. oktobra je vrhovni poveljnik ameriške vojne mornarice prejel večeraj popoldne od admirala Halseya, poveljnika v južnem Pacifiku.

Opozicija v vrhovnem italijanskem poveljstvu

ZURICH, Švica. — Glasom poročil iz Moskve in Geneve, je zicije poveljstva redavno namarsal Badoglio, bivši štabni poveljnik, glava opozicije v Ugo Cavallera, in posebno pa vrhovnem armadnem povelj-se Ettore Bastico, vrhovnega stvu, ki se upira temu, da bi se ustreglo nemški zahtevi glede poščiljanja novih italijanskih bo genevskega vira podal vest, da bočejo nacija mobilizirati še 15 italijanskih divizij za boje-vanje na ruski fronti to zino. Krožijo tudi vesti, da mislijo nacija pritegniti v vojaško nem-mogoče ohraniti. Ta skupina škoda službo veliko število Ho-menda hoče zrinuti iz važne po-lanideev.

ODLIKOVANI AMERIŠKI STOTNIK MUELLER

Ko se je v svoje rojstno mesto Seguin, Texas nedavno vrnil letalski stotnik Mueller, ki je bil za svoje junaške čine v sedanji vojni že štirikrat odlikovan, ga je pričakalo in pozdravilo 10,000 ljudi.

Nemci v Egiptu se umikajo

Angleška osma armada v Egiptu pod poveljstvom generala Bernarda L. Montgomeryja je z artilerijo razbila so-vražno utrdbo, nato pa je infanterija z bajonetnim napadom zavzela nekaj postojank. Nemci z mnogimi protinapadi niso mogli vstaviti prodirajočih Angležev.

Odkar se je pričela velika ofenziva v Egiptu, poročila sicer ne omenjajo krajev, kjer se bijejo boji, toda najbrže so okoli Tel El-Eisa (Jezusovega hriba), okoli tri milje od sredozemske obali kjer so se tudi bili vroči boji že poleti.

Boreč se proti močnemu o-siškemu odporu skoro celo noč, so Angleži prebili nemško čr-to od juga in sedaj prodirajo dalje proti severu; nek drug oddelek pa se je obrnil proti vzhodu in obkolil nek sovražni oddelek.

WILLKIE BO GLASOVAL ZA DEWEYA

Wendell L. Willkie, republikanski kandidat za predsedniško mesto v letu 1940, se je končno določeno izrazil, da namerava glasovati za Thomas E. Deweya in celotni republikanski listo kandidatov.

Willkie je dejal, da smatra, da je potrebno, v pogledu demokracije, da se republikanska stranka zopet ojači, zakaj republikanci v zbornici so se zavezali, da bodo delali za potrebno kooperacijo Amerike z drugimi zavezniki narodi, da se bo na ta način moglo doseči boljše sporazumljenje narodov po tej vojni.

Glede Deweya se je izrazil, da meni, da bo dal Dewey državi New York liberalno upravo. O kandidatih v splošnem pa je dejal, da bi moral imeti v teh časih slednji kandidat pred očmi dejstvo, da moramo storiti vse, kar je v naši moči, a izvo-jujemo mnogo in pa, da miru potom poganj to pot ne more biti. Tega bi se moral zavedati vsak kandidat, kakor tudi dejstva, da bo Amerika v tej

Nekaj Nemcev je bilo tudi vjetih in znaša skupno število osiških vojni ujetnikov v sedanjih ofenzivi okoli 3000.

Ameriški aeroplani so večeraj izstrelili štiri sovražne aeroplane, v veliki ofenzivi pa 28. Tudi angleški letalci so izstrelili več aeroplanov, tako da jih je bilo v devetih dnevih izstreljenih 84 aeroplanov, nad 100 pa jih je bilo poškodovanih.

Kot pravi nemško poročilo iz Berlina, je v teh bojih 280,000 Angležev.

vojni in v miru, ki bo sledil n-sila velike odgovornosti.

Dalje je Willkie poudaril, da je v teh časih potrebna kritika tiste stranke, ki je v moči, da se tako vzdrži naša demokratična načela in prepreči vsak nagib k prevelikemu cenzuriranju. Administracija, je dejal Willkie, dela čisto pogreške in to škodi našemu vojnemu programu — izvolitev novih liberalnih ljudskih predstavnikov bo prisilila vlado, da bo popravila marsikaj v tem pogledu.

Mrs. Roosevelt neutrudljiva pri ogledovanju zanimivosti v Angliji

LONDON 31. okt. — Kot se gla-si poročilo o aktivnostih Eleanor Roosevelt tekom njenega obiska na Angleškem, ne more nihče slediti njeni neutrudljivi rutini ogledovanja, obiskov, itd. Vsak, ki jo skuša spremljati, samo ona vzdrži svojo energijo in neutrudljivo izvede vse načrte dneva.

Mrs. Roosevelt si je dobro ogledala porušene kraje mesta in okolice, ravno tako je poskrbela, da je prišla v stik z navadnim ljudstvom, ki je bilo ob bombardiranju najbolj prizadeto. Obiskala je tudi lokale, v katere zahajajo ameriški vojaki, da podala se je celo v dvorano, kjer so imeli fantje svoje veselje ob priliki halloweenske veselice, katero je zanje priredila organizacija YMCA. Bila je z veseljem sprejeta.

V Londonu je Mrs. Roosevelt govorila z različnimi vladnimi osebnostmi zamejskih ali pre-gnanih vlad, posebno z več česlovaškimi člani vlade ter seveda tudi z Benešem.

ZARADI VOLITVENEGA DNE, ne izide jutri "Glas Naroda". — Prihodnja številke izide v sredo, dne 4. novembra. Uprava.

Rusi napredujejo v Stalingradu

V veliki bitki za Stalingrad so Rusi prešli k napadam ter so napredovali tako na severu kot na jugu mesta, toda v svoji ofenzivi pri Nalčiku na Kavkazu so Nemci zopet nekoliko napredovali.

Nemci so večeraj z vso silo udarili v severnem tovarniškem delu Stalingrada, toda Rusi so s protinapadom zavzeli nekaj močnih utrjenih postojank.

V južnem delu mesta so Rusi zavzeli prve sovražne postojanke. Na tem kraju so bili boji posebno vroči. Ubityh je bilo več sto Nemcev, ruska artilerija pa je razbila dva nemška infanterijska polka.

Pri Tnapse ob Črnem morju so Rusi zopet pričeli napadati. Nek ruski oddelek je zavzel neko strateško zelo važno višino, ter pobil 300 Nemcev.

Na visoki planoti pri Nalčiku, ob vzhodu 18,000 čevljev visokih vrhov Kavkaza Nemci silovito napadajo vojaško georgijsko cesto, ki pelje čez visoke gore Kavkaza.

MEHIKA BO POSLALA ČETE PREKO MORJA

Mehiška vlada se je odločila poslati čete za bojevanje preko morja, kakor se glasi poročilo iz zanesljivega vira.

Mehiškanec prebivalstvu se o tej nameri vlada še ni nič dalo vedeti, ker hoče vlada ljudstvo najprej pripraviti na ta korak. Predsednik Avila Camacho je namreč ob vstopu Mehike v vojno obljubil mehiškemu ljudstvu, da se mehiški vojniki ne bodo borili izven mehiških mej.

Po drugi strani pa je mehiška vlada napravila sporazum z vrhovnim poveljstvom Združenih narodov, po katerem morajo izvežbati nekaj mehaniziranih divizij — določeno število ni znano.

Mehiška divizija šteje okrog 13,000 mož. Vojaki, ki se zdaj vežbajo so v starosti 21 in 22 let. Častniki, ki jih nčijo, so

Coloradski rudarji zlate rude protestirajo

Denver. — War Production Board, ki je izdal naredbo, da se zlati rudniki v Coloradu zapro, je obenem takorekoč zapечатil usodo več velikih in manjših naselbin, ki so bile do-cela odvisne od kopanja zlate rude za svoj obstoj.

Prebivalci vseh teh naselbin bodo skupno nastopili proti omenjeni naredbi z ostrim protestom. Lastniki rudnikov pravijo, da naredba ni bila prav nič potrebna, ker je število rudarjev, ki bi se jih lahko preselilo v druge rudnike, kjer se koplje za vojno potrebna rudnine, zelo majhno v ožgled dejstva, da je večina rudarjev v prizadejih krajih že prekor-račila 50. leto — moških te starosti pa v mnogih vrstah in drugih rudnikih sploh ne sprejemajo, ker teza ne dopuščajo rudniške in zbiravstvene odredbe.

Rudarji so si po večini postavili svoje domove in zdaj bodo zgubili delo in trde prihranke, ki so jih investirali v svoje hišice, ako vlada ne bo ukrenila kaj določnega glede naredbe WPB.

— — — Rusko vrhovno poveljstvo naznanja, da vdarna sila nemške armade zaradi velikih izgub pri Stalingradu naglo pojenja in so Rusi prevzeli inicijativo.

Ogenj nemških topov in pušk nad razvalinami Stalingrada je zelo ponehal, v severnem tovarniškem delu mesta pa sedaj Nemci napadajo samo še z bataljoni in polki, mesto z divizijami.

Tudi s tako velikim številom aeroplanov Nemci ne napadajo več, kot so napadali poleti in jeseni.

Ruski aeroplani so v Stalingradu razbili 12 nemških aeroplanov in 25 gnezd strojnih pušk, štiri artilerijske in 6 baterij metaleev min ter so za fronto povzročili 45 požarov.

proučili rabo ameriškega orožja. V Ameriki se nahaja večje število mehiških častnikov, ki se tukaj vežbajo in šolajo, kot pilotje in kot razni vojaški specialisti in veščaki. Ti častniki so gostje ameriške armade, ki jim nudi vse vežbanje in šolanje zastoj, poleg tega pa še plača \$100. na mesec.

Ne ve se še kam bodo mehiški vojniki poslani v vojno službovanje, a pravijo, da bi šli najraje nad Japonec. Izguba filipinskih otokov je Mehikance ogorčila, ker so ti otoki prej pripadali Španiji in je tako obstajala gotova zgodovinska in jezikovna vez med Mehiko in temi otoki.

Amerika zalaza Mehiko z orožjem in najbrž bo morala tudi postaviti na razpolago ladje za prevoz vojaštva.

Begunci se morajo še nadalje pokoriti zakonu za sovražne tujezemce

Washington, 28. okt. — Justični department je izdal opozorilo, da dejstvo, da so bili Italijanski nedržavljanji izvzeti iz statuta sovražnih tujcev še ne pomeni, da so s tem izvzeti tudi begunci iz raznih zavojevanih držav. Potrebno je, da se še nadalje ravna po predpisanih tozadevnih pravilih.

J. Edgar Hoover, direktor FBI, je opozoril sovražne tujce, da so njegovi agentje tekom zadnjih nekaj tednov preiskali 2700 domov in poslovnih lokalov, ter pri tem napravili 200 aretacij in zasegli precejšnjo količino kontrabanda. Priporočil je, da se aretirance lažko internira do konca vojne.

Naciji podališali Lavalu čas za dostavo delovnih sužnjev zavrtju rudnikov

Berne. — Nemčija je dala Pierre Lavalu dva tedna časa, da izvede v Franciji obvezno dobavo delavcev za osiškene industrije. Delavci se konspirirajo upirajo in se radi namernega prisilnega pošiljanja delavcev v Nemčijo in drugim

AMERIKA IMA 800,000 VOJAKOV V PREKOMORSKI SLUŽBI

WASHINGTON, D. C. — Število ameriških čet v prekomorskih krajih se je tekom zadnjih dveh mesecev povišalo za tri-sto tisoč, kar pomeni, da imamo sedaj 800 tisoč ameriških vojakov zunaj mej našega ameriškega kontinenta.

Objava tega poročila je bila podana ob priliki Mornariškega dne, ko se je general George C. Marshall s posebnim pismom zahvalil admiralu Ernest J. Kingu, vrhovnemu poveljniku ameriške mornarice za izredno izurjenost in sposobnost, s katero so ladje mornarice prepelejale 800 tisoč naših čet varno čez Atlantik in Pacifik, navzlic veliki nevarnosti od strani podmornic sovražnih sil.

Koliko od teh čet se nahaja v Evropi, ni natančno znano, a smatra se, da jih je bilo že pred par meseci tamkaj okrog 500 tisoč. General Marshall, ki je v svojem pismu govoril v imeu ameriških vojakov, je dejal, da se ti ivo zavedajo izredne pošttrvovalnosti in junaštva ter sposobnosti naših mornarjev, ki vkljub velikim nevarnostim drže odprta prekomorska pota in izrekajo jim svojo zahvalo za srečen prevoz.

NEMŠKI TISK NAPADA ŠVICO

BERNE, Švica. — (ONA) poroča, da je Švica baš zdaj predmet ljutega napada od strani nemškega časopisja, ker ni ustavila angleških zračnih napadov na Italijo.

Wilhelmstrasse, kjer se nahaja nemško ministrstvo za zunanje zadeve, je podkuril časopisje k denunciranju, češ, da Švica bi morala protestirati proti kršenju pristopa njenih nevtralnih mej po zraku s tem, da bi zbila angleška letala iz zraka, ne samo protestirala na papirju.

Opazovalci v Švici pravijo, da Nemci zahtevajo nekoliko preveč od švicarske strelske zmoglosti, kajti letala so letela visoko nad Alpami in so bila preko švicarskega teritorija v 15 minutah. Nemci so imeli priliko, da bi sami zbili Angleže iz zraka, ko so ti leteli čez Francijo, kjer očitno ni bil noben angleški aeroplan sestreljen iz zraka.

Švicanski protizračni topovi so sli v akcijo, ko so se prikazali taji aeroplani, toda grmenje je samo prebudilo vse prebivalstvo, druge škode ni napravilo.

Nacistični list "Voelkischer Beobachter" je zagrozil Angliji z najhujšimi masčevanji zaradi moritve laških civilistov, ko je komentiral o zadevi Švice. Drugi listi so očitali Švici, da je njen tisk dočela proti osiškem ter da ni protestiral, ko je Amerika prekršila pravila nevtralnosti v pogledu Librije.

v osiškene dežele — poslužujejo stavk, kot znamenje protesta. Največje stavke so izvedle v provinci Haute Savoie, v ne-zasedeni Franciji.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakser, President; Ignace Hudec, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

49th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.
Subscription Yearly \$8. Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$8.—; za pol leta \$3.—;
za četrt leta \$1.50.— Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.
Za tiskanje za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš sobot., nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

KAKO IZGLEDA V NEW YORKU?

Pod tem naslovom piše "Kaertner Zeitung", ki izhaja v
Celovcu na Koroškem, z dnem 19. avgusta, 1942 naslednje:

"Največje ameriško mesto, izločeni napis Združenih držav, je izgubilo svoj sijaj. Osem mesecev vojne je New York spremenilo v velikanskega umirajočega polipa, ki životari samo še kot duh. To poročila v londonskem listu "Daily Telegraph" angleški časnikar Alex H. Faulker. Žareče luči milijonskega mesta so ugasnile. Poulična razsvetljava New Yorka je bila zmanjšana za 95 odstotkov in izdatki mestne uprave za električno silo so bili znižani za 125,000 funtov sterlingov ali 1,25 milijona nemških mark na leto. Mestni mošniček židovskega župana La Guardia pa s tem ni nič razbremenjen, kajti izdatki za zateznitve in zračno obrambo so mnogo večji kot pa je privarčevana vsota, četudi dosedaj ni niti približno dovolj gasilcev in zelo malo gasilskega orodja.

Kakor newyorške luči, tako je tudi izginil avtomobilski promet, ki je prej polnil glavne žile mesta. To je doseglo pomanjkanje gumij in bencina. Navzlic temu pa, kot je dognal angleški časnikar, je število prometnih nesreč zaradi zatemnitve izvanredno naraslo in je dvakrat tako visoko, kot pred enim letom.

Toda ni se samo predruščila vnanja slika mesta. Prikrasjanja se prično pri gospodinjstvu in se v privatnem življenju Newyorčana vedno bolj občuti. Komaj je še mogoče dobiti kakšnega dela za stanovanjska popravila in pomanjkanje kurilnega olja in petroleja in premoga navdaja Newyorčane z največjo skrbjo. Sicer se še vedno šopirajo na oglaševalnih stebrih, na hišah in podzemskih železnica oglašuje električne kurilne pripave, za hladilnike in radije in na tisoče drugih stvari. Vse to pa je samo pitanje z obljubami. V New Yorku ni mogoče dobiti nobenega pisalnega stroja, nobenega električnega toasterja, niti več delov za radije. Pa vendar je odmek blaga žele v svojemu početku in se veča dan za dnem. Gospodinja že morajo vsa od kosila preostale maščobe v mesnicah oddati, kadar nauvo kupijo meso, ker se maščoba potrebuje za izdelovanje municije in vlada zelo spodbuja nabiranje maščob.

Posebno zanimiva pa so nadaljna dognanja Angleža, da je večina newyorškega prebivalstva prisiljena opuščati svoja dosežanja stanovanja ter se mora zadovoljiti s cenejšimi. Ker manjših stanovanj ni mogoče dobiti, ostajajo prazna stanovanja s štirimi ali petimi sobami. Na oznanjeno Rooseveltovo blagostanje morajo ljudje še vedno čakati, Jankiji pa so medtem vero vanj povsem izgubili. Medtem se cene blaga vedno višajo. Kdor koli ima kaj denarja na razpolago, je pričel kupovati zlatino in druge dragocenosti, katerih pa je vedno manj. Promet v trgovinah z dragulji je pod takimi okoliščinami zletel kar čez noč naravnost navpično nazgor.

Vendar pa je le majhen del Newyorčanov, ki so v stanu to kupiti, večina — tudi tega dejstva angleški časnikar svojim ljudem ne prikriva — pa vidi, da postaja njena mošnja manjša in manjša. Okoli 500,000 brezposelnih se nahaja po ulicah New Yorka in temen obup lega na stradalajoče množice, ki zastoj iščejo delo. Žalostna je usoda, ki se je zgrnila nad milijonsko mesto.

Oblasti skušajo na javnih zborovanjih prebivalstvu pragnati tužno razpoloženje. V Central Park celo redno nagajajo ljudi k skupnem petju, da pojo v večjo čast voditelju Mr. Rooseveltu bojne pesmi.

Videl je (angleški časnikar) samo sliko mračnega milijonskega mesta, čegar prebivalstvo brez vsakega stika s potekom vojne in brez pravega notranjega zanimanja in upanji za bodočnost čaka na stvari, ki bodo prišle."

Saj je nekaj res, kar piše "Kaertner Zeitung", toda v celotnem članku odseva zagrizenost nemške propagande v namen, da poda čim najbolj črno sliko o položaju in razmerah v Združenih državah, posebno pa še v največjem ameriškem mestu—New Yorku.

Propaganda, polna laži, je zelo veliko in važno nemško orožje v sedanji vojni.

Ravnajte se po priporočilu GOVERNERJA LEHMAN-A

Hon. Nathan R. Sobel
Counsel to the Governor
Capitol
Albany, N. Y.

Dragi Nat:

Veseli me, da Vas je demokratska stranka nominirala za okrajnega sodnika v Kings okraju. Pošiljam Vam svoje najprišernje čestitke in voščila.

Vi in jaz sva bila družabnika v državni službi mnogo let. Kot svetovalec guvernora ste služili od leta 1937—pet let—daljšo dobo, kot katerikoli drugi svetovalec. Moja družba z Vami mi je bila v veliko zadovoljstvo in veselje. Ne poznam nobenega drugega moža, ki je bolj delaven ali bolj vnet za svojo službo kot Vi. Ure Vam niso nič pomisle in bili ste vedno pripravljeni za vsako povabilo.

Kot guvernorjev svetovalec, kar je ena najvažnejših mest v državni službi, ste delovali kot moj pravni svetovalec in ste pomagali sestaviti postavke, ki se jim jih priporočil zadnjih pet let. Vaš nasvet je bil zdrav in naše postavke, ki ste jih pomagali sestaviti, so prestale preiskušajo časa in iskušnje. Opravili ste dobro delo in sem Vam zelo hvalečen ter ponosen, da sem Vas imel za svojega tovariša.

Zal mi je, da zapuščate državno službo, toda Vas znanja, iskušnje, potrpežljivost in globoko znanje postav Vam daje zagotovilo, da boste kot sodnik Kings okraja še dalje narodu služili.

Opetovano najboljša voščila. Iskreno Vas

HERBERT H. LEHMAN

IZVOLITE **Nathan R. SOBEL-A**
ZA OKRAJNEGA SODNIKA
GLASUJTE 12 B ★

TEDEN

"Zdaj imamo vojno na ramenih. Ni časa za politiko," pripomni svojemu sosedu marksistari Amerikane, ki sicer dobro misli, a se hudo moti, ko razlaga, zakaj se ni prijavil v register za volitve. Njegov tovariš je morda istega mnenja in se pridruži onim deset milijonom ali še več Amerikancev, o katerih so prorokovali, da tudi v tej usodni volilni periodi ne bodo hoteli izgubljati časa z volitvami.

Ako pa je sosed zares bister Amerikane, bo odgovoril, da je važnost volitev ravno letos še celo pridobila. Pokazal bo, da bi moglo par minut, ki bi jih vsak državljan zapravil s pametnim izvrševanjem svoje volilne pravice, zelo skrajšati vojno in morda celo preprečiti izbruh novega svetovnega konflikta. Kajti izvoljeni kandidati, lokalni, državni in nacionalni, bodo imeli vsak svojo na logo v nadaljevanju vojnega napora, a nekateri se bodo bavili s povojnimi problemi.

Katera žrtev bi bil a celokupnim prebivalstvom podjarmljenih dežel prevelika, če bi jim dovolila svobodno volitev brez vmeševanja Gestapo in kvizlinških uradov? Moške, žene in otroci se vsepovsod v Združenih državah bore, žrtvujejo ali pa si na drugačne načine prizadevajo, da si ohranijo poleg

drugih demokratičnih principov pravico do volitve. A ravno to pravico zavzre velik del državljanov, ki se smatra preveč zaposlenim ali pa so preveč zaničljivi, da bi šli volit. Nacisti bi jim to pravico ukinitili z največjim veseljem. Taki državljanji pa jo sami zavzamejo.

Amerikanski kongresu se bo v prihodnjih par letih nudila največja možnost, a obenem bo moral prevzeti najbolj usodno odgovornost vse svoje zgodovine. Udeležitev v vseobčiji svetovni vojni bo zagotovila Združenim državam tudi odločilno besedo pri sklepanju miru.

Ljehov glas bi moral podpirati ustvaritev najlepše harmonije, kar jih je svet dosedaj slišal a moglo bi tudi — ako bi venomer pelo svojo solo, kadar bo reba peti v zboru, povzročiti nesoglasja, v katerih bi se izgubili klici zmagovalstva, odrešenih ljudstev. Ali bo prvo ali drugo, o tem bodo odločevale v veliki meri dalekovidnost modrost in nesebičnost mož in žena, katere bo ameriško ljudstvo zdaj izvolilo, da mu služijo v senatu in v zbornici.

Transportna letala prenašajo vojaško opremo.

Vojaška in pomorska tovarna letala p rinašajo zdaj v Ame

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations

(V angleškem jeziku)

RECEPTI VSEH NARODOV

Stane samo \$2.⁰⁰

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi. Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izvežbati in izpopolniti.

Naročite pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street New York, N. Y.

riko vojaško opremo. Surovine prinašajo letala pripadajoče "Army Air Force Command" in "Naval Air Transport Service" na svojem povratku, ko so prinesla na bojna polja moštvo in vojaško opremo.

Marijino steklo v kosih je z letali prišlo iz Indije. Ta surovina je bistvena za izdelavo nekaterih delov letal. Kocine, katere je potrebovala mornarica in svilo za padobrane, je bila z letali poslana prav iz osrednjega Kitajske. Iz Fijii otokov so bile poslane v Honduras posebne roparske žuželke, da pomagajo v boju proti škodljivcu, ki na neki poskusni plantaži napada konoplje.

Druge tvarine, ki so jih letala že prenašala ali za katere zdaj grade primerna tovarna letala, so: Balzam-les iz Srednje Amerike, potreben za izdelovanje letal brez motorja in angleški "moskito-čolnov." Tan talit, berylova ruda, kremenovi kristali, industrijski diaman ti in marijino steklo iz Južne Afrike. Surovi kavčuk iz Brazilije. Dvajset ton kavčukovega semena iz Liberije za nasade v zapadni hemisferi.

Počaščenje trgovskih mornarjev.

Admiral Emery S. Land, upravitelj "War Shipping-a" je proglasil, da bodo smeje rodbine trgovskih mornarjev upo rabljati službeno zastavo, ki sicer označuje, da člani rodbine služijo v vojaških silah.

Admiral Land je izjavil, da je umestno in spodobno, da se počasti člani trgovske mornarice prav kakor moštvo vojske in mornarice z uporabo službene zastave.

Admiral Land je poudaril, da se trgovski mornar pri izvrševanju svoje dolžnosti nahaja v sokraj neprestani nevarnosti. Dodal je, da trgovski mornar, ko prenaša zaloge in opremo v najoddaljeneše kote sveta, in ko prevaža naša moštva iz domovine na bojišče, je izpostavljen velikim nevarnostim.

"Ameriški mornar," je dejal admiral Land, "se neprestano bori za narodno svobodo in šteje z isto upravičenostjo med branilce neodvisnosti kakor katerikoli član vojaških sil Združenih držav. Primerno priznanje bi bila uporaba službene zastave, ki naj označuje rodbi-

(Nadaljevanje na 4. str.)

RAZGLEDNIK

Piše Anna P. Krasna

Bosanec in miška.

Sedaj, ko se bori naš številčno majhen narod napram horodam, ki štejejo milione — zakaj smatrati moremo za naše jugoslovanske sovražnike ne samo vojake, ki aktualno pobijajo naše ljudstvo v zasedeni Jugoslaviji, ampak tudi narode, iz katerih ta soldateska izhaja — sa nemalokrat spomnim naslednje zgodbe:

Nekako sredi poletja v letu 1917 se je lepega, soknega dne vrnila iz gore stotinja Bosanec, ki so imeli v goskem terenu vežbanje, da se pripravijo tembolj za bojevanje, ki jih je čakalo.

Od te stotnije je bil en cel oddelček nastanjen pri nas na selu in ko so "naši" fantje prispeli domov, smo mi otroci v hladni senci prostorne kolnice oziroma lope, obtrgavali fižol. Z nami je bila stara mati, ki je bila tiste dni prišla k nam v obisk. Vojaki so nas veselo pozdravili in babico še posebej, ker bila je tiste vrste stara mati, ki je vzbujala respekt s svojo prikupno osebnostjo in resnostjo.

Ko so vrgli s sebe nahrbtnike in puške, so se krepki bosanski fantje in moške posedli po mehkih prstenih tleh, ter se razgovarjali in nas opazovali kako skrbno preiščemo slednji šopek fižolovke, da ne bi ostal nikjer noben strok dragocenega fižolovega pridelka. Po njih mnenju smo morali otroci v naših krajih pretrdo delati. Vedeli so, da smo na pr. tisti dan vsa li že ob 4. zjutraj in šli na polje pulit fižol, katerega smo v velikih culah znesli na glavah domov. Oni pač niso razumeli načina našega kmetovanja in še manj jim je bilo znano, da je treba našo napol "kraško zemljo obdelovati z veliko skrbnostjo, da da kmetu nekaj pridelka.

Tužna mi manjka, kako so nas pomilovali! Človek bi si bil mislil, da je naše delo lažje od tega, kar je čakalo njih, ki so bili tu samo na oddihu in je moglo priti vsak hip povetlje, da se vrnejo na fronto. Med vsem tem kramljanjem je pa bila naša pridna domača muca na svoji dnevni straži

pred mišjo luknjo v hlevu, katerega vrata so bila široko odprta, ker poleg naših repov je bilo v hlevu tudi par častniških konj in ti so bili v avstrijski armadi bolj čuvani, kot vsi drugi, zato je moralo biti slednji dan vse okrog njih strogo očiščeno in prezačeno.

No, ja, naša muca je končno pričakala svojo miško, ter jo je ponosno prinesla naravnost med vojake, kjer jo je igralec spustila iz svojih krempljev, a ko je miška hotela po mehkih in gladkih prstenih tleh steči nazaj v svojo luknjo v hlevu, jo je spretno prestrigla in igra se je tako nadaljevala v veliko zabavo vojakov, ki so se vsi zamislili v to reč in pri tem čisto pozabili na nas.

Delali so vsakovrstne primere: muca je bila avstrijska armada, miška Italijani, ki beže ob vsaki dani prički in je treba leteti za njimi ako hoče vojnik ineti z njimi res nekaj vojske. Fantje so se pri stvari tako razvneli, da se je zdelo, kakor bi bila soška fronta dol ob potoku in bodo šli oni nad Labe še ta trenotek. V očeh jim je gorela strast boja in njihove pesti so se stiskale vsakikrat, ko je izgledalo, da bo miška dosegla luknjo in prevarila mačko. Ko pa je muca spet prinesla svoj droben plen na izbrani kraj igrišča, so se vsi odahnili.

Star je najbolj razburila Juro, ki je bil visok in krepak, da je izgledal kakor star hrast v sumi. Prišel se je jeziti nad mačko, da se toliko časa igra s ničevredno mišjo, v kateri je videl v podobenstvo laško armado, katero je neprestano preklinjal v pesternem jeziku svoje dežele.

"Glavo bi ji odgrizla," je dejal "in bi bilo komediji konec."

"Pa jo ti odgrizni," ga je podražil tovariš, ki ni jemal zadevo tako resno, kot ostali. Juro ga je ošvignil z divjim pogledom. "Kar misliš, da si ne upam? Celi laški armadi bi pregrizel vrat — takole — vidiš!"

V bežnem hipu je pograbil mačko miško iz kremplev in ji odgrizel glavo. Mi otroci smo kar zbežali, ker se nam je to strašno stidilo, stara mati pa je mirno ostala na svojem mestu in opazovala ves prizor z velikim zanimanjem. Ko smo se otroci vrnili k delu obtrgavanja fižola, je rekla zamišljeno: "Kdor se ne boji z lastnimi zobmi se bori za svojo zemljo in očetnjava, ne more nikdar propasti."

Šele leta potem sem razumela modre babičine besede v polnem pomenu besede — danes pa jih razumem še bolj. Naše ljudstvo se zdaj s takorekoč golimi pestmi in z zobmi bori za svojo rodno grudo in svoj obstanek in jaz upam, kljub vsemu, da je imela babica prav — da je naše jedro zdravo in polno sile, ki se ne bo dala uničiti.

JERRY KOPRIVŠEK in njegov
oktober na ploščah
Terezinka Polka
Na planinah—valček Str. M 575
in DUQUESNE UNIVERSITY
TAMBUICA — Str. M 571
Za toz. cenik in cene plošč se
obrnite na: JOHN MARSHALL Inc.
463 West 42nd Street, New York

VSI ne moremo iti
na bojišče se vojsko-
vati proti sovražniku
osebne svobode; —
VSAK pa lahko po-
maga pobiti sovražni-
ka, ako kupuje WAR
BONDE in ZNAM-
KE redno.

VESTE KOMU
POMAGATE...
AKO PRIPEVATE ZA
U. S. O.

BONDI ALI DAVKI

V tej vojni bomo zmagali z:

MOŽMI — Naši moške v oboroženi sili opravljajo svoje delo.

MINUTAMI — V vsaki minuti opravimo delo za zmago.

DENARJEM — Naša vlada mora imeti več denarja.

MUNICIJO — Ameriška industrija dela čudeže produkcije.

MORALO — Morala v oboroženi sili in doma je izborna.

★

★

★

Izbiramo imamo napraviti najzdravejše investiranje na svetu z nakupom War Bonds in Stamps, ali pa nam bodo še bolj povišani davki.

Izbrati si moremo — ali več War Bonds ali pa več davčnih prejemkov.

INTERNATIONAL BUSINESS MACHINES CORPORATION

TRJE RODOVI

Dogodki iz nekdanjih dni. — Spisal: ENGELBERT GANGL

122

On kraj vrha se je nagnila cesta. Globoko se je nagnila v dolino, kakor da hoče skrajšati njegovo pot. Vedno bolj se je dani. Tudi iz nižin je bežal mrak. Solnce se je približalo z ognjenimi žarki do vseh skritih senc in jih je preplasil v pragnilo.

O, sveta zemlja, ti blažena, najdražja! A najljubše mu bo, kadar bo med tistimi, ki bodo čisto njegovi, med množico ljubečih in ljubljenih. Tam bo njegov dom, njegovo kraljestvo.

V človeški duši spe sile, zmožnosti, spe kakor seme, ki ga vrže v zemljo. On jih bo dramil. Njegova ljubezen ustvari v vsakem srečju vrt, ves lep in cvetoč, kakršnega ne slutijo tisti, ki prihaja med nje. Vse oči bodo gledale vanj. Pile bodo iz njegovih oči dobroto, ki ga bo naklanjala k njim in jih grela in objemala, kakor objema materina ljubezen ubogega, bolnega otroka. Ubodstvo, ki je veliko in nezasuženo, hrepeni po ljubezni, ki je resnična in portovalna. Da bi le bilo dosti gorja, da bo daritev njegovega življenja toliko lepša in popolnejša! Hodil bo naprej, in drugi pojdejo za njim. Vsa uboga, nezavedna četa pojde za njim in bo gledala na vsak njegov korak, na vsak gibanje njegovih rok. Če bodo delile dobroto in tolažilo, bodo tudi uboge, slabotne roke začutile moč in bodo dobre in pomoč deleče. Da bi že bil med njimi! Kako ga kličejo!

"O, pridi, pridi, ti nas dobi, blagi!"

"S sovražstvom so gledali našo hišo v Zavinkovcih. Ogi-bali so se naše hiše, kakor da je okužena..."

A zdaj bo vse drugače. Ako je tankaj res vse opustoše-no in pozabljeno, bo toliko lepše potem, ko zraste v puščavi lepa, bela hiša, ki bo odprta vsakomur, od katere bo sijala luč, tako blaga in vabljiva, da se je ne bo nihče ogibal in da je ne bodo nobene oči gledale s sovražstvom.

"Pridi, pridi!"

Srečal je prvega Belokranjca v domači, od prahu in znoja umazani opravi.

"Rojak, je mojih davnih dedov, moj rojak je!! je dejal Egidij sam sebi.

Približala sta se drug drugemu, in rojak se je odkril in pozdravil.

"Ali imam se daleč do Zavinkovcev?" ga je vprašal Egidij.

"Ni daleč, gospod!" je odgovoril oni. "Pri nas ni n-kamor daleč še v Ameriko ne! Le hitro stopite! Preden se razgreje solnce, boste že tam."

Razgreje se solnce! Skri se pot! Egidij se muči!

Mudi se mu, zbirat okolo sebe umazane mlade rojake, da se operejo in preoblečejo, da začeto tisti vrtovi, ki jih ne slutijo oni, kamor prihaja.

O, najdražja zemlja, ti sveta, blažena!

In tako dobi njegovo življenje popolno vrednost. Brez želja zase bo posvečen drugim, in zato bo polno sladkosti in polno uspehov.

Ali ne govori ono pismo, del materine dedščine tako, kakor da so njegovi predniki preveč mislili nase in se odtujili domačemu svetu? Čemu to kratko dobo zamejkega potovanja izrabljati samo sebi v prid? En rod hitro izumre. Če je njegova dedščina, ki jo ostavlja potomcem, samo uboštvo, kaj je drugemu rodu slajšega nego misel na smrt, ki ga otme? Rod za rodom peša, ker ni podedoval vere v svojo moč, ker je prepečen z obupom, zavercan v preklestvo. Vse rod je treba očistiti, v njem zbuditi in okrepiti duševne sile, da hodi samozavestno in kaže z uspešnim delom pot mlademu rodu, ki se nazivamo poguma in neomajne volje. Volja je najvišja moč, in zato velja vsa volja, vsa najvišja moč, in najdražja zemlja, ti sveta, blažena!

Egidij se srečal pastirja, umazanega, napol narega, dečka, ki je gnil živino z paše.

"Kam greš?" ga je vprašal.

Pastir ga je pogledal in se je astrašil. Klobuk si je potisnil na nase in je začel bežati. Živina je postala in gledala za tečnim pastirjem.

"Kam bežiš?" je klical za njim Egidij. "Počakaj, dam ti kraja!"

"Človek, ki del krajarje, ne more biti hud. Pa počakaj, si je mislil pastir.

Postal je in nastavljal roko.

"Ali si me bojiš?" se mu je nasmejal Egidij.

Tudi pastir se je nasmejal in ga je gledal in tikoval z glavo.

"No, glej, kaj bi se me bal! Tu imaš kraja!" A zdaj ni povej, kam greš!"

"V Zavinkovce," je odgovoril.

"Ta je eden izmed tistih, ki bodo moji!" je dejal Egidij sam pri sebi. "Ali smem iti s teboj?"

Deček je priklinal. Ogledoval je krajar. Tako lep je bil, tako velik in okrogel. Ej, to je bogastvo!

"Ali hodiš v šolo?"

"Ne."

"Pa zakaj ne?"

"V M. tliko je predal, in doma moram pasti krave in vole. Po bi rad hodil v šolo!"

"Bi že, ko bi imel šolo doma. Pa je nimamo, zato sem pastir." (Dospela sta do vasi.

"Ali veš, kje je Zavinskova hiša?" je vprašal Egidij dečka.

"Zavinskova hiša?" je ponovil pastir in je odprl na široko usta. "Ha, ha!" se je domislil. "Zavinskove hiše ni več. Tam, kjer je one kamenje je stala nekoč, kakor pravijo. A zdaj je ni več, kakor vidite."

Deček je pokazal na razvaline in je odgnal živino po vasi. Egidij je obstal in se odkril kakor da stoji ob grobu. Knp kamenja je ležal pred njim. Trava ga je prerasla, in mah ga je prekrival. "Tu je zibelka mojega rodu," je vzklínil.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

Kandidat za mestnega sodoika

Sledeč stopinjam governerja Lehmana in delavskih organizacij, je Naturalized Citizens Committee, kateremu načeluje odlični odvetnik in predsednik organizacije Armand A. Rotman, potrdil kandidato Jacoba J. Schwartzwalda za mestnega sodoika v Kings okraju.

Odbor voditeljev, ki je predstavljal Naturalized Citizens Committee, se je sestel s sodnikom v njegovem uradu, 65 Court St., Brooklyn, ter mu je obljubil svojo podporo, ker so spoznali, da je bil sodnik v svoji dolgi javni karijeri vedno naklonjen problemom, ki se tičejo naturaliziranih državljanov.

Ta odbor je obvestil sodnika Schwartzwalda, da se zavedajo cele vrste delavskih in družabnih postav, ki jih je spravil skozi legislaturo in njih dobrot so bili deležni tisoči naturaliziranih državljanov.

Sodnik Schwartzwald, ki je demokratski kandidat, da sledi sam sebi za polno dobo na okrajnem sodišču v Kings okraju, je kot senator podpiral Unemployment Insurance in je dosegel dobrine te postav, podpiral je Roosevelt-Lehmanov Social Security program in Old Age Pension; združitev prometnih ert v New Yorku in vožnjo za 5 centov, itd.

Sodnika Schwartzwalda so v sedanjí kampanji potrdili Central Trades and Labor Council of Greater New York ter New York State Federation of Labor ter Gustave Strebel, predsednik New York State Industrial Union Council, podružnice CIO.

Committee for the Election of Justice Jac. J. Schwartzwald, for City Court Judge for the Kings County bench.

TEDEN

(Nadaljevanje s 2. str.)

ne ali trdke, katerih člani se nahajajo v službi trgovske mornarice."

Ladjedelnice pospešujejo gradbo vojnih ladij.

Ko praznuje ljudstvo Združenih držav dan vojne mornarice, udarjajo v ladjedelnice in tovarnah letal takozvane "riveting guns" in proizvajajo ladje in letala s hitrostjo, ki pobije vse rekorde, da se ustvari uničujoča premoč na morju in v zraku za ofenzivo združenih narodov proti osišču na vseh oceanih sveta.

Od leta 1922 naprej so Združene države slavile vsako leto dne 27. oktobra svoj dan vojne mornarice, posvečen junaškim činom narodnih pomorščakov. Oktober je tisti mesec, v katerem so Združene države v letu 1775 v kontinentalnem kongresu položile temelj svoji mornarici. Dan vojne mornarice leta 1942 pa vidi to deželo poznano z nezaslišano silo v izdelavi ogromnega ladjedelnega programa, katerega cilj je, da pomete v morje vse sovražnike svobode.

Zasedba Salomonskih otokov in uničujoči napadi podmornic Združenih držav na japonsko brodovje v južno zapadnem Pacifiku, z vso jasnostjo kažejo ofenzivni cilj ogromnega naraščanja ameriške vojne mornarice. V vojni izrabljanja na Atlantskem oceanu pa pobirajo pred kratkim vpeljene strazarske ladje in pomorska letala, ki delajo težji davek nad podmornicami osišča, tako da se je potapljanje ladij sankoma zmanjšalo.

Položaj na morju Združenih držav in drugih združenih narodov postaja vsak dan bolj jasen, ko ameriške ladjedelnice oddajajo rastoče množine vojnih ladij. Poslanec Carl Vinson, predsednik odbora pomorskih zadev v zbornici, je v svojem poročilu nedavno izjavil, da bo program za zgradbo vojnih ladij Združenih držav kmalu omogočil združenim narodom, da "začno ofenzivo na kateremkoli bojnem polju z odločilno premočjo."

Vzgoja pod vlado novega reda.

Mnogi vzgojitelji v Združenih državah so vpeljali preizkušnjo razuma, da bi pomagali otrokom pri izbiranju poklica, ki bi bil njihovim zmožnostim najbolj primeren. V Vichy v Franciji pa so postavili vzgojo na precej drugačne temelje. Vichy je na radiu oddal izjavo, ki je prišla do Office of War Information, glasom katere dele otroke na štiri kategorije in sicer po telesnem razvoju. Videti je, da bo odločilno važno

J. P. MORRISSEY ZA ASSEMBLYMANA

John P. Morrissey, ki je v legislatudi države New York zastopal 16. okraj mesta New Yorka, sedaj zopet kandidira za ponovno izvolitev.

Morrissey je bil rojen v Yorkville okraju New Yorka in živi ves čas tam. En njegov sin se nahaja v vojni mornarici ter sedaj služi na Salomonskih otokih.

Odkar je Morrissey član državnega assembly-a, je vedno glasoval za konstruktivne postavbe, med katerimi so rožnja po new yorških ulicah za 5 centov, ter za mnoge drugih postav, ki so v prid revnejšim slojem.

Prepričani smo, da boste pri jutrišnjih volitvah oddali svoj glas za Morrisseyja.

Glasujte za vsako zvezdo (*) vrsta B.

Campaign Committee for the Re-election of Regular Democratic Candidate for Member of Assembly.

sti bolj telesno kakor duševno napredovanje vsakega otroka.

Te vzgojne reforme je označil Cotte de Carsa, načelnik splošne vzgoje. Dodal je, najbrže v tolažbo konzervativnim francoskim učiteljem, da je treba razvijati v šolskih otrocih značaj in silo volje, kakor tudi telesno zdiavje.

Ta preobrat vzgojne politike v Franciji je tem bolj zanimiv, če pomislimo na tradicionalni in izredno razviti francoski vzgojni sistem, katerega težnja je bilo vedno akademično učenje.

Odkar je Francija propadla, je stremenje za reorganizacijo neprestano naraščalo. Zdaj no prevladuje več mnenje, da je koristno dajati francoski mladini čim večjo snov učenja, češ, "teotetično" in "enciklopedično" znanje samo po sebi ni najboljša priprava za vstop v življenje. Obenem se je bolj vedno poudarjalo teloradbe in šport.

Najbolj pa se uveljavlja nacistični vpliv v francoskih tabornih za mladino. Radio je poročal, da v teh taborih porabijo skoro ves svoj čas v vojaških pohodih in s pisanjem razprav o vprašanjih kakor na primer: "Nemška vojska" "Moški so namenjeni vojni" "Metode Hitlerjeve mladine" itd.

Za časa njihovega bivanja v taborišču morajo francoski mladič narediti izpit, v katerem je vključena vrsta osebnih vprašanj, ki zahtevajo odgovore, kakor na primer: "Ali si neniški katolik?" "Ali si proti Židom?" "Ali si za sodelovanje?" katerih odgovori so zadovoljivi, dobe v nagrado ugodna namočena; ostali pa so takoj odpuščeni.

Slovenske Knjige

LEPA KNJIGA je kulturna poslanka; odprimo ji vrata v naše domove, odprimo ji srce... (Finžgar)

POUČNI SPISI

ANGLEŠKO SLOVENSKO BERICLO

(F. J. Kern) — Zvezano
Cena \$2.—

Bodoči državljani naj naredijo knjižico —

"HOW TO BECOME A CITIZEN OF THE UNITED STATES"

V tej knjižici so vsa pojasnila in zakoni za naseljenca.

Cena 35 centov

DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK

Spisal Franjo Dutar. — 278 strani. Trda vez. — Zelo koristna knjižica za vsakega živalovredca: opis raznih bolezni in zdravilneje; slike.

Cena \$1.50

GOVEDORJIA

Spisal R. Legvart. 145 strani s slikami.

Cena \$1.—

V KREMPLJH INKVIZICIJE

Spisal Michel Zévaco.

Nad vse zanimiv zgodovinski roman iz časa inkvizicije. — 461 strani.

Cena \$2.—

KNJIGA O DOSTOJNEM VEDENJU

111 strani. Cena 50 centov

MLEKARSTVO

Spisal Anton Perc. 8 slikami. 108 strani. — Knjižica za mlekare in farmerje v splošno.

Cena 50 centov

OBRTNO KNJIGOVODSTVO

228 strani. ezana. — Knjižica je namenjena v prvi vrsti za stavbno, umetno in strojno ključavničarstvo ter železolarstvo.

Cena \$1.—

ZDRAVILNA ŽELIŠČA

62 strani. Cena 25 centov

LISTKI

Spisal Kavar Meško. (144 strani.)

Cena 70c

MARKO SENJANIN

SLOVENSKI ROBINSON

Cena 75c

MALENKOSTI

Spisal Ivan Albreht. (120 strani.)

Cena 75c

Po 50c zvezek

Andrej Ternovac (Ivan Albreht)

Bele noči mali junak, (Dostojevski)

Filozofska zgodba (Alojz Jirasek)

Na različnih potih (Franz Frisch)

Vrne duše v vlač (Prosper Mirime)

Zločin in kazen (F. M. Dostojevski)

ŽIVI IZVIRI

Spisal IVAN MATIČO

Knjižica je avtorstven pojav v slovenski književnosti, knjižica v njej je v trinajstih dolgih poglavjih opisanih trinajst rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do današnjega dne. Knjižica je verno arcelo našega življenja in trpljenja, in kdor jo prebere bo vedel o Slovencih več kot mu more nuditi katerikoli naše zgodovinsko delo.

13 POGAVLJ — 413 STRANI

V PLATNU VEZANO

Cena \$2. Poština plačana

Po 75c zvezek

Belfegor (Arhur Bernede)

Po strani klobuk (Damiir Feigol)

Po \$1 zvezek

Veridica (Pater Kajetan)

Rodniska balada (Marija Majerjeva)

Pingvinski otok (Anatole France)

Po \$1.50 zvezek

Zločin in kazen (F. M. Dostojevski)

KNJIGARNA

Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street

New York City

ŽENGIS KAN

V. P.

(Nadaljevanje.)

V letih, ki so sledila, so njegova četa vdrla v Indijo, predirale bližnji Vzhod, preplavile Rusijo ter pridvale v Srednjo Evropo. Povsod so bile zmagovite. Zakaj?

Žengis Kan je podedoval neukrotljivo voljo, nasilno telesno in duševno energijo in skrajno brezobzirnost. Pa njegova moč je bila še v čem več kakor samo v tem. Njegovi sovražniki so opisovali natančno sestav in delovanje njegovega vojaškega ustroja, in to razkriva skrivnost njegovih velikanskih uspehov.

Žengis Kan je imel zmožnosti, da je z lahkoto potisnil na stran vse takrat splošno priznane tradicije ter šel vsaki zadevi na duo in povsem nov, nje mu samolasten način. Vse vojaške metode, oboroževalno tehniko in drugo je znal skupaj zvariti do skrajne popolnosti in jih prilagoditi za svoje smotre. On je bil prvi, ki je organiziral cel narod za izključni namen voditi vojno. Več kot pred sedemsto leti je bil ta modern pojem totalne vojne.

V mongolskem konju in jezdecu je imel prvovrsten siroy material. Konj je bil neutrudljiv, je vztrajal dneve brez vo-de, za krmo ako ni dobil dru-

gega, se je zadovoljil z ostanki suhe trave, katero je s kopitom odkril izpod snega in leda. Jezdec je vztrajal v sedlu dan in noč, spal v snegu ali sedlu. Bil je po naravi bojevnik, ki se je začel vaditi v orožju istočasno, ko se je učil govoriti.

V oborožitvi tega rojenega bojevnika je Žengis Kan pokazal svoj velem v tem, kako je bilo vse do skrajne podrobnosti preračunano za njegov dalekosežen načrt.

Konj, kot vojak, sta bila varovana z oklepom iz posušenih in lakiranih kože. Poleg meča, vrčice in puščice, sulice, vrvi z kavljem na koncu za lov sovražnika, ali za privezanega konja na paši, je imel še vsak jezdec dva loka. Enega lažjega za streljanje raz konja, težjega za bolj umerjeno streljanje na tleh. Tri vrste sulic, za daljino, srednje daljavo in za v bližini boja. Vsak bojevnik je nosil s seboj gotov odmerek nekega mesa in posušene gošče kislega mleka. Pol funta tega je bil odmerek za eden dan bojevanja. V skrajni sili je odprl žilo svojemu konju, posrebal nekaj krvi ter žilo zopet zaprl. Imel je še nadomestne vrvi za lok, vosek in iglo za popraviljanje. Svojo prtljago je nosil v unjeni vrčici, katero se dalo napolniti, katera je potem dobro služila pri prebreditvi rek. Vojska je bila razdeljena na

divizije po deset tisoč mož. Ta je bila zopet razdeljena na pododdelke po tisoč, sto ter deset vojakov. Imel je posebno izurjeno moštvo pri strojih za podiranje zidovja in metalnih skal ter razne kategorije vojaštva ki je skrbelo za priprave in oskrbo. Zadnji za armado je bilo navadno ljudstvo, ki je vzdrževalo vojske s hrano in opremo in pri tem stradalo.

Vojna taktika Žengisa Kana je bila čudo dovršenosti, doseženo po trudu polnem in vztrajnem veščanju. Vojna erta je bila sestavljena iz peterih točk. V prvi tvorbi so bile napadalne čete v oklepih, oborožene z meči, sulicami in kiji, v ozadju so bili konjeniki, oboroženi z loki in puščicami. Med posameznimi skvadroni so bile široke vrzeli. Bitko je vedno odprla konjenica iz ozadja, z loki in puščicami. Med vrzeli med skvadroni je se spustila v galop ter pričela z vso naglico streljati puščice. Ko so pridrevili tik pred sovražnika, so poskakali raz konj, mosto lahkega zagrabili za težki lok ter v salvah spali točo težkih pušč na sovražnika. Porazna sila takega napada je bila tako učinkovita, da je bil preveč na način bojevanja tedanjega časa. Po tem napadu so udarne čete stopile v boj in dovršile delo do kraja.

(Nadaljevanje p rihodnjic.)